



Yhteistyön hyödyt osteopaateille ja heidän potilailleen

Ammattikorkeakoulu Stadiasta valmistuneiden osteopaattien näkemyksiä

Osteopatian koulutusohjelma,
osteopaatti
Opinnäytetyö
22.4.2010

Susanna Manninen
Leena Suojanen

Koulutusohjelma	Suuntautumisvaihtoehto	
Osteopatian koulutusohjelma	Osteopatia	
Tekijä/Tekijät		
Susanna Manninen, Leena Suojanen		
Työn nimi		
Yhteistyön hyödyt osteopaateille ja heidän potilailleen - Ammattikorkeakoulu Stadiasta valmistuneiden osteopaattien kokemuksia		
Työn laji	Aika	Sivumäärä
Opinnäytetyö	Kevät 2010	30 + LIITTEET 4
TIIVISTELMÄ		
<p>Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää hyötyvätkö ammattikorkeakoulu Stadiasta valmistuneet osteopaatit yhteistyötä muiden sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisten kanssa. Halusimme myös tietää ovat heidän potilaansa hyötynyt yhteistyöstä. Toteutimme tutkimuksen laadullisena tutkimuksena lähettämällä kaikille (n=32) ammattikorkeakoulusta valmistuneille osteopaateille kyselylomakkeen sähköisesti.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kevään 2008-kevään 2010 aikana. Työmme viitekehiksenä toimi osteopaattien eettiset säännöt. Käytimme European framework for codes of osteopathic practice ja European framework for standards of osteopathic practice ohjeita tärkeimpinä lähteinämme.</p> <p>Saimme vastauksia yhteensä 16 kpl. Vastausprosenttimme oli siis 50%. Analysoimme kyselylomakkeella saamamme vastaukset aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Kyselylomakkeemme (Liite 2) sisälsi 3 avointa kysymystä. Kysymykset olimme muokanneet alkuperäisten tutkimuskysymystemme pohjalta. Tutkimuskysymyksemme olivat 1. Mitkä ovat osteopaatin verkostoitumisen hyödyt potilaalle, ja 2. miten verkostoituminen on auttanut osteopaatin omaa ammatillista osaamista.</p> <p>Analyysistämme selvisi, että lähes kaikki vastanneista tekivät yhteistyötä muiden alojen ammattilaisten kanssa. Yhteistyö koettiin hyödylliseksi sekä osteopaatin, että potilaan kannalta. Tärkeimmiksi asioiksi osteopaatin yhteistyöstä hyötymisen kannalta nousivat ammatillisen osaamisen kasvu sekä järjestelmän tehokas käyttö. Potilaat hyöttyivät yhteistyöstä muun muassa siten että yhteistyön kautta osteopaatit olivat saaneet uusia välineitä potilaan hoitamiseen ja potilaan hoitoketju toimi nopeammin kuin ilman yhteistyötä. Vastauksistamme kävi myös ilmi, että potilaan hoidon laadun koettiin parantuneen. Muutamista vastauksista ilmeni, että yhteistyötä voisi olla enemmänkin ja että yhteistyö olisi tärkeää työn mielekkyyden kannalta.</p>		
Avainsanat		
Osteopatia, moniammatillisuus, yhteistyö, verkostoituminen, etiikka.		

Degree Programme in Osteopathy		Degree Bachelor of Health Care	
Author/Authors Susanna Manninen, Leena Suojanen			
Title Benefits of Co-operation for Osteopaths and Their Patients - Experiences of Osteopath Graduates			
Type of Work Final Project	Date Spring 2010	Pages 30 + 4 appendices	
<p>ABSTRACT</p> <p>The purpose of our final project was to investigate whether osteopaths who have graduated from Helsinki polytechnic Stadia benefit from the co-operation with other social- and healthcare professionals. We also wanted to know whether their patients benefit from the co-operation as well. We executed the study by qualitative research. We sent a questionnaire via email to osteopaths who had graduated from Stadia (n=32).</p> <p>We executed the final project during Spring 2008 to Spring 2010. The context of our work was ethics and multiprofessionalism. We used the Framework for Codes of Osteopathic Practice and the Framework for Standards of Osteopathic Practice as a guideline.</p> <p>We got 16 answers and the response rate was 50 percent. We analyzed the responses by qualitative analysis. Our questionnaire (appendix 2) included three open questions. Our research questions were first of all, what are the benefits of co-operation for the patient? And secondly, how has the co-operation improved each osteopath's professional skills?</p> <p>The result of our analysis was that everyone who answered the questionnaire did co-operate with other social- and healthcare professionals. The co-operation was experienced beneficial by both the osteopath and the patient. The most important benefits for the osteopaths were the growth of professional skills and the efficient use of the healthcare system. The benefits for the patients were for example that the osteopaths had new tools for treating the patient. The analysis also projected that the quality of the treatment was better. Some of the respondents thought that there should be even more co-operation and it would be important for the significance of the work.</p>			
Keywords osteopathy, multiprofessionalism, co-operation, ethics			

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	Error! Bookmark not defined.
2	TUTKIMUKSEN TAUSTA, TARKOITUS JA TEHTÄVÄT	1
3	OSTEOPATIA SUOMESSA	4
4	MONIAMMATILLISUUS	5
5	YHTEISTYÖ	6
6	VERKOSTOITUMINEN	7
6.1	Dialogi verkostossa	8
6.2	Verkostoitumisen haasteet	9
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA MENETELMÄT	9
7.1	Tutkimuksen eteneminen	9
7.2	Tutkimuksen menetelmät	10
7.3	Aineiston analyysi	11
8	TUTKIMUKSEN EETTISYYS	11
9	TULOKSET	12
9.1	Ammatillisen osaamisen kasvu	16
9.2	Järjestelmän tehokas käyttö	17
9.3	Hoidon laadun paraneminen	20
9.4	Hoitoketjun tehokas toiminta	22
9.5	Uusia välineitä potilaan hyvinvoinnin edistämiseen	23
9.6	Osteopaatin yhteistyötahot	25
10	POHDINTA	25
	LÄHTEET	29
	LIITTEET 1-2	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata osteopaattien verkostoitumista työelämässä. Lopullisena tavoitteena on edistää osteopaattien yhteistyötä muiden ammattinharjoittajien kanssa ja siten lisätä hoidon tehokkuutta. Selvitämme, minkälaisia vaikutuksia eri ammattialojen välisellä yhteistyöllä on potilaan ja toisaalta osteopaatin kannalta. Tarkastelemme, myös millaisia yhteistyösuhteita osteopaateilla ja muilla alan ammattilaisilla on ja miten ne käytännössä toimivat. Moniammatillisuus nähdään eräänä ratkaisuna potilaan hoidossa. Tarkastelemme, voiko osteopaatti hyötyä yhteistyöstä ja hyötyvätkö hänen potilaansa siitä.

Haemme vastauksia kysymyksiin, mitkä ovat osteopaatin verkostoitumisen hyödyt potilaalle, ja miten verkostoituminen on auttanut osteopaatin omaa ammatillista osaamista. Peilaamme aineistosta esiin nousevia teemoja ammattisääntöihin ja sosiaali- ja terveydenhuoltoalan etiikkaan. Työmme viitekehyksenä toimivat moniammatillisuus käsitteenä, sekä yleisesti hyväksytyt eettiset säännöt ja erityisesti EFCOP (European Framework for Codes of Osteopathic Practice), eli eurooppalainen viitekehys osteopaattiselle ammattisäännöstölle sekä EFSOP (European Framework for Standards of Osteopathic Practice). Nämä säännöt perustuvat 15 eri maan osteopatialiitoista koostuvan järjestön (FORE) tekemään yhteistyöhön. Sen tarkoituksena on muunmuassa lisätä osteopatian luotettavuutta ja edistää potilaiden terveyttä. (FORE 2010). EFCOP:n säännösten mukaan erityisesti itsenäisten ammattinharjoittajien tulisi luoda ja ylläpitää toimivaa verkostoa, johon kuuluu muita osteopaatteja ja terveydenhuoltoalan ammattilaisia. (EFCOP 2009).

Osteopatia on uusi ala Suomessa, eikä vastaavia tutkielmia ole aiheesta tehty. Lisäksi osteopatia mielletään yksityisyrittäjyydeksi, eikä verkostoitumisesta tai sen hyödyistä ole tietoa. Opinnäytetyömme on suunnattu pääasiassa osteopaateille, mutta myös muiden alojen ammattilaiset voivat hyötyä työstämme.

1 TUTKIMUKSEN TAUSTA, TARKOITUS JA TEHTÄVÄT

Tällä hetkellä ei ole saatavilla tietoa osteopaattien verkostoitumisesta Suomessa. Tiedon saamiseksi on otettava yhteyttä valmistuneisiin osteopaatteihin, jotka ovat jo luoneet suhteita muihin ammattiryhmiin. Työmme tarkoituksena on hakea vastauksia siihen,

onko verkostoitumisesta hyötyä. Yhtenä työn tavoitteena on selvittää, potilaan saamat hyödyt useiden eri alojen ammattilaisten taitojen yhdistämisestä, koska moniammatillisuus on herättänyt kysymyksiä siitä, onko se todella hyödyllistä osteopatiassa. Osteopaatit voivat työmme pohjalta miettiä, hyötyisivätkö he itse osteopaatteina verkostoitumisesta, tai olisiko siitä hyötyä heidän omille potilailleen. Työmme pohjalta voi saada ideoita valmiista malleista. Osteopaattipiskelijat voivat työmme perusteella tarkastella oman ammattinsa mahdollisuuksia ja sitä miten he voivat tulevaisuudessa sijoittua Suomen terveydenhoitoon.

Muut terveydenalan ammattilaiset näkevät työmme avulla, millaisia yhteistyökontakteja osteopaatit käyttävät. He voivat pohtia voisivatko he hyödyntää osteopaattista hoitoa omille potilailleen. Tiedot jo olemassa olevista kontakteista voisivat helpottaa tulevien yhteyksien luomista. Yhteyden ottaminen osteopaattiin yhteistyö mielessä voi helpottua.

Luimme sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuksia jotka käsitelivät yhteistyötä, verkostoitumista ja moniammatillisuutta. Tutkimuksista saimme tietoa siitä, miten vastaavanlaisia tutkimuksia voidaan tehdä. Ne myös antoivat uusia näkökulmia siitä minkälaista yhteistyötä muilla aloilla on. Useimmissa lukemissamme tutkimuksissa yhteistyö koettiin hyväksi ja sen toivottiin lisääntyvän. Tutkimuksissa todettiin että oma aktiivisuus vaikuttaa kaikilla aloilla siihen kuinka paljon yhteistyötä tapahtuu.

Pro -gradu tutkielma Moniammatillinen yhteistyö työterveyshuollossa tutki työterveyshoitajien ja fysioterapeuttien näkemyksiä moniammatillisesta yhteistyöstä, sen toteutumisesta ja siihen liittyvistä kehittämistarpeista. Tutkimusjoukossa oli mukana fysioterapeutteja ja työterveyshoitajia. Haastateltavat olivat motivoituneita yhteistyöhön ja moniammatillisuus koettiin tärkeäksi osaksi työterveyshuoltoa. Yhteistyötä kuvattiin suunnitelmalliseksi, tavoitteelliseksi ja säännölliseksi yhdessä työskentelyksi. Yhteistyössä yhdistyi eri ammattiryhmien osaaminen ja voimavarat. Yhteistyön edellytyksiksi koettiin hyvä ammattitaito ja hyvä ammatillinen itsetunto. Toisen ammattiryhmän ammatillisen osaamisen tunteminen koettiin myös tärkeäksi. Tärkeinä asioina korostuivat osallistuminen, aloitteen tekeminen ja omien mielipiteiden ilmaiseminen. (Vidgren 2002.)

Sairaanhoitajien ammatillisesta verkostoitumisesta löytyy pro gradu tutkimus, joka on tehty Tampereen yliopistossa. Tutkimuksen perusjoukko oli suuri (N=672), ja se tutki miten ammatillisesti verkostoituneet sairaanhoitajat kokevat verkostoissa toimimisen ja

millaisia etuja tai vaikeuksia verkostoitumisella on sairaanhoitajalle itselleen ja hoitotyön kehittämiseksi. Tutkimustuloksina todettiin, että hoitotyön verkostoitumista ja yhteistyöprosessia pidettiin yleisesti hoitotyön kannalta merkityksellisinä. Yhteistyö tapahtui kuitenkin lähinnä verkostojen yhdysjäsenten kautta, ei niinkään sairaanhoitajien välisinä yhteyksinä. (Kinnunen 2001.)

Päättötyö hammaslääkäreiden ja fysioterapeuttien moniammatillinen yhteistyö purentaelimen toimintahäiriön hoidossa tutki hammaslääkäreiden ja fysioterapeuttien yhteistyötä. Työssä haluttiin selvittää yhteistyömuotoja ja käsityksiä yhteistyön tarpeellisuudesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Tutkimusjoukkona oli kaksi hammaslääkärää ja kaksi fysioterapeuttia. Yhteistyö tapahtui pääasiassa kirjallisesti ja puhelimitse, jos henkilöt toimivat eri toimipisteissä. Keskustelut ja kokoukset kuuluivat yhden vastanneen yhteistyömuotoihin. Tutkittavat kokivat, että yhteistyön onnistumisen kannalta oli tärkeää tuntea yhteistyötahot ja heidän osaamisensa. Haastatellut ehdottivat yhteistyön kehittämiseksi koulutuksen lisäämistä ja näkemysten muokkaamista. (Lahtinen, Makkonen 2001.)

Vanhusten kotihoidossa tapahtuvaa yhteistyötä on tutkittu kahdessa eri opinnäytetyössä. ”Verkostoituva yhteistyö vanhusten kotihoidossa - kotihoidossa toimivien näkemyksiä” tutki, millaista verkostoituvaa yhteistyötä vanhusten kotihoidossa on, mitkä asiat sitä edistävät ja mitkä estävät, sekä miten verkostoituvaa yhteistyötä voidaan edistää. Tutkimustulosten mukaan toimijan aktiivisuus vaikuttaa paljon verkostoitumisen laajuuteen. Toimijan ammattitaito ja asiakkaan osallistuminen yhteisiin kokouksiin edisti yhteistyötä. Estäviksi tekijöiksi koettiin resurssien riittämättömyys, riittävän tiedon puute sekä toimijan vaikeus hahmottaa kokonaisuutta. Tutkimuksen mukaan yhteistyötä tulisi kehittää yli organisaatorajojen ja työn hyvä organisointi ja tutkimustiedon hyödyntäminen antavat riittävät resurssit verkostoitumiseen. (Ahmad, Aksentjeff 2005.)

Toinen vanhusten kotihoidon verkostoitumista tutkinut opinnäytetyö oli ”Verkostoituva ja moniammatillinen yhteistyö vanhusten kotihoidossa - katsastus tutkimustietoon”. Aineistona oli 36 tutkimusta, joiden tuloksista tehtiin laadullinen kuvaus. Tutkimuksista etsittiin vastauksia kysymyksiin, keitä kuuluu vanhusten kotihoidon verkostoon, millaista verkostoituvaa ja moniammatillista yhteistyötä vanhusten kotihoidossa on sekä mitkä tekijät estävät ja/tai edistävät yhteistyön toteutumista. Verkostoihin kuuluivat vanhukset, heidän omaiset, kotipalvelun, kotisairaanhoidon ja kotihoidon tukipalveluiden henkilös-

tä. Toimintaprosessien ja yhteistyömenetelmien kehittäminen, koulutus sekä asiakkaan ja omaisen tasa-arvoisen osallisuuden mahdollistaminen koettiin tärkeäksi tekijäksi yhteistyön edistämässä. (Jordanov, Kanerva 2005.)

Yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollossa on tutkittu myös pro gradussa ”Yhteistyö ja sen kehittämistarve sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastyössä”. Tutkimus selvittää mitkä ammattiryhmät tekevät yhteistyötä ja onko se heidän mielestään riittävää. Tutkimuksessa mukana olivat Kuopion läänin terveydenhuollon henkilöstöstä kaikki terveyskeskuksissa ja mielenterveyskeskuksissa työskentelevät lääkärit, psykologit, erikoissairaanhoitajat, osastonhoitajat, lääkintävoimistelijat ja puolet terveydenhoitajista (n=503). Vastaukset koottiin postikyselyllä. Tuloksena oli se, että yhteistyöhankkeita oli runsaasti mutta asiakasasioissa tehtävä yhteistyö oli vähäistä, yksilö- ja viranomaiskeskeistä ja asiakkaan läsnäolo oli harvinaista. Eniten yhteistyötä sosiaalihuollossa tehtiin sosiaalihoitajien ja kotipalveluihmisten kanssa. Yhteistyö ei ollut vastaajien mielestä riittävää esimerkiksi työssä johon kuuluivat vammaisuus, mielenterveysongelmat ja kuntoutus. Yhteiset toimintalinjat, koulutus ja hallinnolliset keinot koettiin tärkeiksi yhteistyön parantamisessa. (Huusko 1994.)

2 OSTEOPATIA SUOMESSA

Suomeen osteopatian toi Lontoossa Andrew Still collegessa opiskellut Christer Pellas (1945-), joka myöhemmin jatkokoulutti itseään Ruotsissa. Pellas perusti 12.9.1987 Suomen ensimmäisen yksityisen osteopatiakoulun Helsinkiin, joka nykyisin kantaa nimeä Atlas. Atlaksen lisäksi Suomessa voi opiskella ortopedista osteopatiaa Ortopedisen osteopatian koulutuskeskuksessa Helsingissä, Länsi-pasilassa. Koulu muutti Seinäjoen tiloista Pasilaan tammikuussa 2008. Vuonna 2000 Helsingin ammattikorkeakoulu aloitti ensimmäisen ammattikorkeakoulutasoisen osteopatiakoulutuksen. Vuonna 2002 Helsingin ammattikorkeakoulu muuttui Stadiaksi ja vuonna 2008 edelleen Metropoliksi. (Osteopatia.fi-terveys on sinun, Suomen osteopatialiitto ry, Suomen osteopatiayhdistys)

Osteopatia ei kuulu Suomessa julkiseen terveydenhoitoon, joka osakseen vaikeuttaa sen tunnettavuutta. Suomalaisessa yhteiskunnassa on yleisempää hakeutua lääkärin vastaanotolle tuki- ja liikuntaelinvaivojen vuoksi kuin siihen erikoistuneen ammattilaisen hoitoon. Tästä huolimatta osteopatia on vuosien varrella hiljalleen kasvattanut tunnetta-

vuuttaan ja myönteisyys manuaalista hoitoa kohtaan antaa myös osteopatialle uutta jansijaa.

Osteopatian perustajan Andrew Taylor Stillin lähtökohtana oli neljä filosofista periaatetta. Näistä ensimmäinen on 1. Keho on kokonaisuus (The body is a unit). (Kuchera & Kuchera 1992: 2). Hänen näkemyksensä mukaan osteopaatti siis hoitaa ihmistä kokonaisuutena. Tätä periaatteita noudattaessaan osteopaatti on tekemisissä kaikkien ihmisen terveyttä koskevien asioiden kanssa. Terveystieteen ammattilaisten tiedot ja taidot ovat hyvin lähellä toisiaan, samoin ovat heidän potilaidensa ongelmat. Tästä syystä yhteistyö moneen eri ammattiryhmän kanssa on mahdollista. Listaan kuuluvat lääkärit, fysioterapeutit, jalkaterapeutit, kaikki vaihtoehtoisen lääketieteen eri alat ja monet muut. Yhteistyön mahdollisuudet ovat laajat.

Osteopatian vähäinen tunnettavuus Suomessa rajoittaa yhteistyön mahdollisuuksia. Oman kokemuksemme perusteella ihmiset eivät tiedä mitä osteopatia on ja siksi osteopaatille hakeutuminen on vaikeaa. Sama ilmiö toistuu sosiaali- ja terveystieteen ammattilaisten kanssa, koska osteopatia on Suomessa vielä niin uusi ala. Osteopatian vahvuus esimerkiksi ajateltaessa yhteistyötä lääkärin kanssa on se, että osteopaatit huomioivat kehosta erittäin laajasti erilaisia asioita, eikä osaamisemme rajoitu ainoastaan tuki- ja liikuntaelimeihin.

Osteopatiassa verkostoitumisella olisi hyvät mahdollisuudet lisätä ammatillista tiedon vaihtoa osteopaattien keskuudessa sekä muiden alan ammattilaisten, kuten fysioterapeuttien, jalkaterapeuttien, toimintaterapeuttien, psykiatrien, psykologien ja lääkäreiden välillä. Näin osteopaateilla olisi mahdollisuus saada uusia näkökulmia ja hoitotapoja käyttöönsä ja kehittyä ammattilaisina. Toisena hyötyjänä olisivat potilaat, jotka saisivat kokonaisvaltaisempaa ja saumattomampaa hoitoa sekä täten parempia hoitotuloksia. Myös osteopatia alana hyötyy yhteistyöstä paljon, sillä yhteistyö lisää osteopatian tunnettavuutta Suomessa.

3 MONIAMMATILLISUUS

Moniammatillisuus on 1980-luvulla syntynyt uusi termi joka luotiin kuvaamaan asiantuntijoiden ja eri ammattiryhmien yhteistyötä. Moniammatillisuus on eräänlainen sa-

teenvarjokäsite, joka pitää sisällään erilaisia ilmiöitä. (Isoherranen 2005: 13.) Päästäkseen yhteiseen päätökseen ratkaistessaan jotain ongelmaa asiantuntijat yhdistävät tietonsa ja taitonsa. (Isoherranen ym. 2008: 33).

Moniammatillisuus tuo yhteistyöhön eri tiedon ja osaamisen näkökulmia. Keskeiseksi yhteistyössä on noussut se, miten kaikki tieto ja taito kootaan yhteen mahdollisimman kokonaisvaltaisen kuvan saavuttamiseksi. Tarkoituksena on integroida eri asiantuntijoiden tiedot ja taidot asiakaslähtöiseksi. Moniammatillisessa yhteistyössä korostuu viisi kohtaa, asiakaslähtöisyys, tiedon ja eri näkökulmien kokoaminen yhteen, vuorovaikutustietoinen yhteistyö, roolien rajojen muutokset sekä verkostojen huomioiminen. (Isoherranen ym. 2008: 33–35.) Sosiaali- ja terveysalalla moniammatillisessa yhteistyössä pyritään huomioimaan asiakkaan elämän kokonaisuus ja hänen hoito- ja hoivapolkunsaa. Pyrittäessä selvittämään kaikkien moniammatilliseen ryhmään kuuluvien asiantuntijoiden näkemyksiä oman erityisosaamisen ymmärtäminen on osoittautunut erittäin oleelliseksi osaksi. (Isoherranen 2005: 13–19.)

4 YHTEISTYÖ

Nykyisin terveydenhuollon ammattilaiset toimivat usein yhteistyössä. Potilas odottaa oikeutetusti saavansa ohjeita tai hoitoa omiin tarpeisiinsa parhaiten sopivalta ammattilaiselta. Osteopaattien tulisi tehdä yhteistyötä toisten osteopaattien ja muiden terveydenalan ammattilaisten kanssa varmistakseen paras mahdollinen hoito jokaisella potilaalla. (EFCOP 2009)

Yhteistyö tarkoittaa yhdessä työskentelyä ja yhdessä toimimista. Se on laaja käsite, joka viittaa yhteiseen tekemiseen ja tavoitteisiin pyrkivään ihmisten väliseen toimintaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Se voidaan myös kokea asiantuntemuksen ja tietojen vaihtona ja toisen työn paremmin ymmärtämisenä. Yhteistyö edellyttää luottamusta ja tasa-arvoa ja se on sekä säännöllistä, että suunnitelmallista. Yhteistyöllä tarkoitetaan myös tiedonkulkua ja palautteen antamista työyhteisössä. (Vidgren 2002: 7-8, Reinholm 1999: 10.)

Yhteistyö on asiantuntijoiden välistä vuorovaikutusta ja siinä ilmenee yhteisön asiantuntijuus yksilön asiantuntijuuden lisäksi. On tärkeää tunnistaa oman asiantuntijuutensa rajat ja tarvittaessa voidaan hakea muiden asiantuntemusta. On olemassa ammattikuntapohjaista ja työryhmäpohjaista yhteistyötä. Ammattikuntapohjaisella yhteistyöllä tarkoi-

tetaan yhden ammattiryhmän sisällä tapahtuvaa konsultaatiota. Tällöin työntekijä kokee periaatteessa tekevänsä työtä yksin, mutta saa kuitenkin tukea omilta saman alan kollegoiltaan sitä tarvitessaan. Työryhmäpohjainen toimintamalli pitää sisällään moniammatillisen työryhmän, jolla on yhteinen asiakaskunta. Tässä toimintamallissa on tärkeintä saavuttaa ryhmän yhteinen tavoite ja tuntea eri ammattiryhmien vahvuusalueet. (Vidgren 2002: 8-11; Reinholm 1999: 10.)

Potilaan eteenpäin lähettäminen ja tietojen välittäminen on myös osa yhteistyötä. Tällöin tiedon kulku ja yhteistyökumppanin tavoittaminen tarvittaessa ovat tärkeitä asioita. Yhdessä työskentely ja potilaan asioiden pohdiskelu monesta eri näkökulmasta ovat osa yhteistyötä. (Reinholm 1999: 9.)

Yhteistyön kehittäminen on tärkeää asiakkaan kannalta. Lisäksi yhteistyö lisää taloudellista tehokkuutta ja säästää yhteiskunnan varoja. Avuntarpeen ja ongelmien monimutkaistuminen ja yhteiskunnalliset ongelmat ovat yhdessä osittain yhteisen asiakaskunnan kanssa lisänneet terveys- ja sosiaalialojen yhteistyötä. (Sinkkonen 1989, 1993, Vartiainen 1996.)

Yhteistyöhön osallistuvien käsitykset toiminnan tavoitteista, ovat toimivuuden kannalta keskeisiä. Toisen ammatin ja koulutuksen tunteminen, erityisosaamisten tiedostaminen ja ammatinkuvan ymmärtäminen ovat edellytyksenä hyvälle yhteistyölle. Ryhmässä työroolien tulee olla toisiaan täydentäviä ja ryhmän toiminta muodostuu asiantuntijoiden erilaisten näkemysten yhteensovittamisesta. Kaikki tähtäävät yhden päämäärän saavuttamiseen ja käyttävät siihen päästäkseen omaa osaamistaan. Yhteistyön avaimia ovat avoin keskustelu, yhteisesti hyväksytyjen käsitteiden käyttö, dialogi taito, erimielisyyksien kohtaaminen ja kyky rakentavaan väittelyyn. (Vidgren 2002: 11–13.) Yhteistyötä estävät asiat ovat hyvin samankaltaisia kuin sen edellytyksetkin. Muutamia tärkeimpiä asioita ovat ammattihenkilöiden ennakkoluulot, kommunikaatio-ongelmat, keskinäiset konfliktit, epätasa-arvon kokemukset ja arvostuksen puute. (Vidgren 13–14.)

5 VERKOSTOITUMINEN

Antaessaan potilaalle lähetteen toiselle ammatinharjoittajalle osteopaatin on kohtuullisin ponnistuksin varmistettava että ammatinharjoittaja on pätevä vastaamaan potilaan tarpeisiin ja että tällä on ammatinharjoittaja vastuuvakuus. Osteopaatin on annettava potilaasta tämän suostumuksella

olennaiset tiedot henkilöille, joiden hoitoon potilas ohjataan. (EFCOP 2009)

Verkostotyö juontaa juurensa heimokulttuureista ja sosiaaliantropologiasta. Alkuperäiskansat pitivät kriisejä koko yhteisön ongelmina ja etsivät niihin ratkaisut yhdessä. Verkostokeskeinen ajattelu pohjautuu 1960-luvun lopun Ross Speekin ja Carolyn Attneaven verkostotyöideaan. Nimikkeenä verkostotyö alkoi vakiintua 1970-luvulta lähtien terapian ja sosiaalityön piirissä. (Pihlaja & Kuusmin 1998:79.)

Verkostolla tarkoitetaan saman teeman parissa työskenteleviä ammattilaisia. Verkostossa työskentelevät ammattilaiset ovat vuorovaikutuksessa keskenään välittäen toisilleen tietoa. Verkostotyössä keskeiset seikat ovat riittävän yhteneväiset tavoitteet, jaetut arvot, luottamus, avoin tiedonvaihto, yhteinen koulutus, rohkaisu, yhdessä toimiminen ja uskallus rakentavaan kritiikkiin. (Parkkari, ym. 2001:10.)

Tiedon välitys kuuluu yleensä verkoston keskeisimpiin tehtäviin. Sitä tapahtuu verkoston sisällä, sen toimintaympäristössä sekä verkostojen välillä. Verkostossa keskeisessä asemassa oleva informaation vaihto, innovaatio ja tuloksellinen toiminta edellyttävät verkostossa toimivalta ammattilaiselta avointa ja tutkivaa työtettä, joka voi parhaimmillaan johtaa ammatillisen osaamisen ja voimavarojen kasvuun. (Virtanen, Päivi 1999:38.)

5.1 Dialogi verkostossa

Jos hoitoon hakeutuvalla asiakkaalla on useita ongelmia, hän joutuu käymään usealla palvelun tarjoalla erikseen. Tällöin eri palvelujen tarjoajien keskinäinen yhteistyö ja verkostotoiminnan tarve kasvaa. Potilaan kannalta olisi tärkeää, että eteenpäin ohjaaminen olisi vaivatonta ja nopeaa. (Seikkula & Arnkil 2005:9.)

Moniammatillinen yhteistyö kehittyy parhaiten toisiaan täydentävistä osista, jossa asiantuntijoiden väliseen kommunikaatioon on olemassa selkeät säännöt siitä, keneen tulisi olla yhteydessä, jos asiantuntijuuteen tarvitaan lisäystä. Ilman sovittuja sääntöjä moniammatillinen työskentely voi pahimmillaan johtaa lukuisiin verkostokokouksiin ja avunhakijoiden umpikujaan, jossa heitä vedetään eri suuntiin. (Seikkula & Arnkil 2005:9.) EFCOP:n säännösten mukaan erityisesti itsenäisten ammatinharjoittajien tulisi

luoda ja ylläpitää toimivaa verkostoa, johon kuuluu muita osteopaatteja ja terveydenhoitoalan ammattilaisia. (EFCOP 2009).

5.2 Verkostoitumisen haasteet

Verkostoitumisen onnistuminen kannalta on tärkeää vanhojen toimintatapojen muuttaminen, jotta verkosto pääsee uudistumaan ja jatkamaan toimintaansa. Tämä ei tunnetusti ole helppoa ja täten se on suuri uhka verkostoitumisen onnistumiselle. (Virtanen 1999:38.) Osteopatiassa verkostoitumiselle suuren haasteen tuo vähäinen tunnettavuus terveydenhoidossa sekä se, että osteopaatit työskentelevät useimmiten yksityisillä praktiikoilla. Osteopaatit eivät yleisesti työskentele suurissa terveydenhoitoyksiköissä, joissa he olisivat päivittäin konkreettisesti yhteydessä muiden alan ammattilaisten kanssa. Siinä kontaktien luominen on haastavampaa. Toisena haasteena voi pitää osteopaattien omaa näkemystä. Osteopatian ollessa itsessään hyvin kokonaisvaltainen hoitomuoto, voi miettiä pitävätkö osteopaatit itse verkostoitumista tarpeellisena.

Lisää verkostoitumiseen haasteita voi tuoda jäsenten mahdollinen haluttomuus ideoiden ja kokemusten jakamiseen toisille. Ongelmia voi lisätä myös se, että verkostojäsenet eivät pidä tietojen jakamista omasta mielestään tärkeänä. Taustalla voi piillä pelko omien ideoiden ja innovaatioiden nappaamisesta toisten nimiin. Täten verkostoympäristöön voi kuulua epäluottamusta, yhteistyöongelmia, passiivisuutta ja alhaista motivoituneisuutta. (Kinnunen, Timo, 2001:17–18.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA MENETELMÄT

6.1 Tutkimuksen eteneminen

Aloitimme opinnäytetyömme keväällä 2008 yhteisen kiinnostuskohteen pohjalta. Halusimme alun perin tietoa lääkäreiden suhtautumisesta osteopatiaan. Opettajien ohjajana aihe muuttui lopulliseen muotoonsa koskemaan valmistuneiden osteopaattien verkostoitumista työelämässä. Lokakuussa 2008 aihe oli valittu ja rajattu ja lähdimme suunnittelemaan työn toteutusta ja jäsentämään tutkimuskysymyksiä. Samoihin aikoihin laajensimme myös kirjallisuuslähteiden määrää. Marraskuussa 2008 saimme suunniteltua kyselylomakkeen ensimmäisen version ja päätimme valita tutkimusjoukoksi kaikki Stadian ammattikorkeakoulusta valmistuneet osteopaatit. Joulukuussa 2008 testasimme

kyselylomakkeen käytännössä oman ryhmämme opiskelijoilla ja hankimme suullisen tutkimusluvan osteopatiayhdistyksen puheenjohtajalta Kari Suomalaiselta. Kevään 2009 aikana hioimme kyselylomakkeen lopulliseen muotoonsa ja huhtikuussa lähetimme sen sähköpostilla Stadiasta valmistuneille. Tarkoituksenamme oli saada tarvittava määrä vastauksia kyselylomakkeeseen kesään mennessä.

Kesän ja syksyn 2009 aikana jatkoimme työn teoriapohjan työstämistä käyttäen kirjallisuuslähteitä. Syksyn 2009 ja kevään 2010 aikana analysoimme saamamme vastaukset aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Keväällä 2010 lisäsimme myös viimeiset kirjallisuuslähteet.

6.2 Tutkimuksen menetelmät

Tiedon hankinta aloitettiin kyselylomakkeella. Käytimme puolistrukturoitua kyselylomaketta. Se lähetettiin kaikille Stadiasta valmistuneille osteopaateille joiden yhteistiedot saimme selville. Kysely lähetettiin kaiken kaikkiaan 32 ihmiselle, kahden valmistuneen yhteistietoja emme löytäneet. Kyselylomakkeen lopulliset kysymykset jäsenneltiin johdannossa mainittujen kahden alkuperäisen tutkimuskysymysten pohjalta. Tämän jälkeen kyselylomakkeen tulokset arvioitiin.

Testasimme alkuperäisten tutkimuskysymysten pohjalta jäsennellyn kyselylomakkeen oman ryhmämme opiskelijoilla siten, että he kuvittelivat olevansa jo valmistuneita osteopaatteja ja vastasivat kysymyksiin sen perusteella. Tämän testauksen perusteella saimme selville muutamia ongelmakohtia, jotka johtuivat alkuperäisten kysymysten asettelusta. Kyselylomakkeen testauksessa ilmenneiden ongelmien takia päätimme muokata alkuperäisiä kysymyksiä. Suurin ongelma oli siinä, ettemme saaneet lomakkeella minkäänlaista informaatiota siitä, ovatko osteopaatit yhteistyössä muiden osteopaattien kanssa. Ensimmäiseen kysymykseen täytyi saada jotenkin integroitua mukaan myös osteopaattien keskinäiset yhteistyösuhteet.

Toinen ongelma ilmeni siinä, että toisessa kysymyksessä ei käynyt selväksi se, että halusimme tietää juuri itse osteopaatin hyötymisestä. Jotkut vastasivat jo toisessa kysymyksessä kolmanteenkin kysymykseen, eli siihen miten heidän potilaansa ovat yhteistyöstä hyötäneet. Kysymystä piti parannella siihen suuntaan, että siitä kävisi selkeästi ilmi että kyseessä on juuri itse osteopaatin ammatillinen hyötyminen.

Alkuperäiset kysymykset olivat: 1. Kuvaile minkälaista yhteistyötä teet muiden alojen ammattilaisen kanssa. 2. Miten olet hyötynyt yhteistyöstä ammatillisesti? 3. Miten potilaat ovat mielestäsi hyötäneet verkostoitumisestasi? Lopulliset ja korjatut kysymykset olivat: 1. Kuvaile minkälaista yhteistyötä teet muiden hoitoalojen ammattilaisten kanssa, mukaan lukien osteopaatit. 2. Miten itse olet hyötynyt yhteistyöstä ammatillisesti? 3. Miten potilaat ovat mielestäsi hyötäneet verkostoitumisestasi? Liitteessä 2 on nähtävillä osteopaateille lähetetty kyselylomake lopullisessa muodossaan.

6.3 Aineiston analyysi

Aineiston analysoimme aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Tällöin analyysimme teemat nousivat suoraan aineistosta, eikä mitään rajaamista teemojen osalta tapahtunut. Analyysin vaiheet ovat analyysiyksikön valinta, pelkistäminen, ryhmittely ja abstrahointi. Analyysiyksikön valinta perustuu aineiston laatuun ja tutkimustehtävään. Analyysiyksiköksi valitsimme lauseita tai asiamerkityksiä. Aineiston pelkistäminen tapahtui esittämällä aineistolle tutkimustehtävän mukaisia kysymyksiä. Tällöin kirjaus tapahtui aineiston antamalla termeillä. Ryhmittely tapahtui pelkistämisen jälkeen siten, että etsimme esiinnousseista aiheista yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Tämän jälkeen samankaltaiset aiheet luokiteltiin antamalla jokaiselle luokalle sitä kuvaava nimi. Abstrahoinnissa muodostettiin jo syntyneistä luokista yläluokkia. (Janhonen, Nikkonen, 2001: 26–29.) Aineiston analyysin tiivistelmä on nähtävillä liitteessä 1.

7 TUTKIMUKSEN EETTISYYS

Jokaiselta kyselyyn ja haastatteluun osallistuneilta kerättiin suostumus tutkimukseen, jossa selitettiin materiaalin käyttötarkoitus ja käyttötapa. Jokainen allekirjoitti vastauksensa ja täten antoi luvan materiaalin käyttöön osana opinnäytetyötämme. Työssämme kyselylomakkeesta saamaamme materiaalia käytetään nimettömänä, eikä lopputuloksesta voi päätellä yksittäisen ihmisen antamia vastauksia. Siksi muutimme vastaukset numeroiksi aineiston analyysin pelkistämisvaiheessa. Sitoudumme noudattamaan hyvän tutkimuskäytännön periaatetta ja Osteopatiayhdistyksen ammattieettisiä ohjeita, siltä osin kun ne koskevat tutkimuksen tekemistä.

8 TULOKSET

Lähetimme kyselylomakkeen 32 henkilölle. Vastauksia saimme kaiken kaikkiaan 16 kappaletta. Kuvasimme ensin miten osteopaatit ja potilaat hyötyvät yhteistyöstä muiden terveydenalan ammattilaisten kanssa ja lopuksi keiden kanssa osteopaatit tekevät yhteistyötä ja sitä millaista tämä yhteistyö on. Kaikki kyselyymme vastanneet olivat kokeneet hyötyvänsä ainakin jollakin tapaa omasta yhteistyöstään muiden kanssa. Haittoja ei mainittu yhdessäkään vastauksessa. Siksi analyysimme keskittyikin hyötyjen tarkasteluun.

Kukaan vastanneista ei kokenut yhteistyöstä olleen haittaa potilailleen. Yhteistyö nähtiin hyödyllisenä ja siitä oli ollut potilaille apua monilla eri tavoilla. Osteopaattisen ammattisäännösten mukaan osteopaatin on annettava potilailleen asianmukaista hoitoa. Tähän katsotaan kuuluvaksi myös muiden hoitoalojen tunteminen ja yhteistyö niiden kanssa.

Analyysin tuloksena selvisi, että osteopaatit hyötyvät yhteistyöstä monilla tavoin. Aineistosta muodostui kaksi yläkategoriaa. Nämä kategoriat ja niiden alakategoriat olivat:

1. Ammatillisen osaamisen kasvu
 - Osteopaatin tietojen ja taitojen kasvu
 - Näkökulmien lisääntyminen
2. Järjestelmän tehokas käyttö
 - Osteopatian asema terveydenhuollossa jäsentyy
 - Asiakaskunnan kasvu
 - Konsultointi ja keskustelu
 - Yhteistyö tehostuu

Myös osteopaattien potilaat hyötyvät yhteistyöstä paljon. Keräämästämme aineistosta nousi esiin 3 erillistä yläkategoriaa. Nämä kategoriat ja niiden alakategoriat olivat:

1. Hoidon laadun paraneminen
 - Parempaa ja laaja-alaisempaa hoitoa
 - Tyytyväisyys lisääntyy
2. Hoitoketjun tehokas toiminta
 - Hoitoketjun nopeutuminen
 - Jatkotutkimuksien saanti helpottuu

3.Uusia välineitä potilaan hyvinvoinnin edistämiseen

-Potilaan ymmärrys omista ongelmista kasvaa

-Potilaiden luottamus osteopatiaan lisääntyy

Analyysimme lopullinen yhteenveto on nähtävillä seuraavilta sivuilta. Sivulla 14 on kuvattu osteopaattien yhteistyöstä saamat hyödyt ja sivulla 15 potilaiden saamat hyödyt. Ryhmittely kohdassa olevat lauseet ovat suoraan aineistosta lainattuja lauseita ja sanoja, näistä on muodostettu yhteenvedoissa näkyvät kategoriat. Yhdistävänä tekijä on tutkimuskysymykset.

Ryhmittely

Alakategoria

Yläkategoria

Yhdistävä tekijä

Ammatillinen osaaminen
omaa ammattitaitoa eteenpäin
joka päivä oppii jotain uutta
opettavaista
kehittää omaa osaamista
kasvattaa omaa osaamistani ja tietopohjaani
se on oppimistilanne minulle
oppia jatkoa varten
mitä rakenteita kannattaisi tarkastaa seuraavalla kerralla
lisää luottamusta ammatillisesti
hyödyllistä tietoa erilaisista asioista
seurata ajoittain lääkärin vastaanottoa,
jossa myös mukana manuaalista käsittelyä

osteopaatin
tietojen ja
taitojen kasvu

ammattillisen
osaamisen kas-
vu

oma näkemykseni on laajentunut
saanut uusia näkökulmia ja ajattelumalleja
oma näkemys avartuu kun saa muiden
näkemystsi asiasta

näkökulmien
lisääntyminen

uusia näkökulmia tarkastella potilaan tilannetta

enemmän näkemystä osteopatian eroihin muihin
ammattikuntiin nähden

Osteopaatin saamat
hyödyt yhteistyöstä
muiden ammattilais-
ten kanssa

ymmärrystä omasta osaamisalueesta
avartaa ymmärrystä omasta hoitokentästä
tietoa myös muista terveydehuoltoalan
ammateista

osteopatian asema
terveydenhuollossa
jäsentyy

”tiedottaminen” osteopatiasta osana terveysalaa

saamalla muutaman potilaan lisää
saan potilaita
hyöty on myös taloudellinen
olen saanut asiakkaita
asiakaskunta kasvaa paremmin
säännöllisesti uusia potilaita
kontaktien luominen laajentaa työkenttää

asiakaskunnan
kasvu

Järjestelmän
tehokas käyttö

konsultaatiota muutaman lääkärin (ortopedin) kanssa
kysyä konsultaatioapua
kysyä neuvoa
konsultointiapua
keskustelen osteopaattien kanssa
saa tukea tenkkapootilanteissa
mahdollisuus konsultoida
konsultoiminen
jos on painava avoin kysymys
päivittäiset keskustelut
keskustelu potilaan tilasta

konsultointi ja
keskustelu

helppo ja vaivaton ohjata sopivampaan hoitoon
Työskentely on tuntunut helpommalta
helpompi kun on lähettyvä taso
yhteistyö helpottaa omaa työtä
yhteys juuri sellaiseen henkilöön joka voisi
auttaa minua kussakin tilanteessa

Yhteistyö te-
hostuu

Ryhmittely

saaneet parempaa hoitoa
mahdollisimman hyvää hoitoa
saavat parempaa hoitoa
parhaan mahdollisen avun
parasta kohdennettua apua
parempaa ja kokonaisvaltaisempaa palvelua
saavat parhaan mahdollisen tarjolla olevan hoidon
keskitetympi hoito
laaja-alaista hoitoa
laajempaa hoitoa
kokonaisvaltaisempaa hoitoa
kokonaisvaltaisempaa palvelua

he ovat olleet tyytyväisiä
paljon positiivista palautetta
potilaat vaikuttavat todella tyytyväisiltä

hoito ja kivusta/vaihasta eroon pääsy nopeutuu
oikeaan hoitoon ohjaaminen ei viivästy
saaneet laadukkaamman hoidon nopeammin
pääsevät nopeammin oikeaan paikkaan
yhdellä hoitokerralla saa enemmän aikaan
hoitopolku pysyy loogisena
helpompi suositella henkilökohtaisesti
tuntomia ihmisiä potilaille sopiviksi
voi suositella kyseistä lääkäriä ihmisille
näen jonkun joka selkeästi tarvitsee muuta
hoitoa, ohjaan heidät eteenpäin

mihin potilas voi hakeutua jatkotutkimuksiin
kynnys lähettää jatkotutkimuksiin on
pienempi

vahvistus potilaan omalle ajattelulle
laajempaa näkemystä omista ongelmistaan
potilaan ymmärrys ja elämänhallinta
lisääntyy
potilaiden hyvinvointi ja hallinta
omasta tilanteesta kasvaa

potilaat voivat eri alan ammattilaisten
suosittelemana luottaa osteopatiaan
hoitomuotona
lääkärit voineet suositella hakeutua minulle
osaavat hakeutua osteopatiaan joka ei
useimmille
vielä ole tuttu hoitomuoto

Alakategoria

Yläkategoria

Yhdistävä tekijä

parempaa ja
laaja-alaisempaa
hoitoa

hoidon laa-
dun para-
neminen

tyytyväisyys
lisääntyy

hoitoketjun
nopeutuminen

hoitoketjun
tehokas toi-
minta

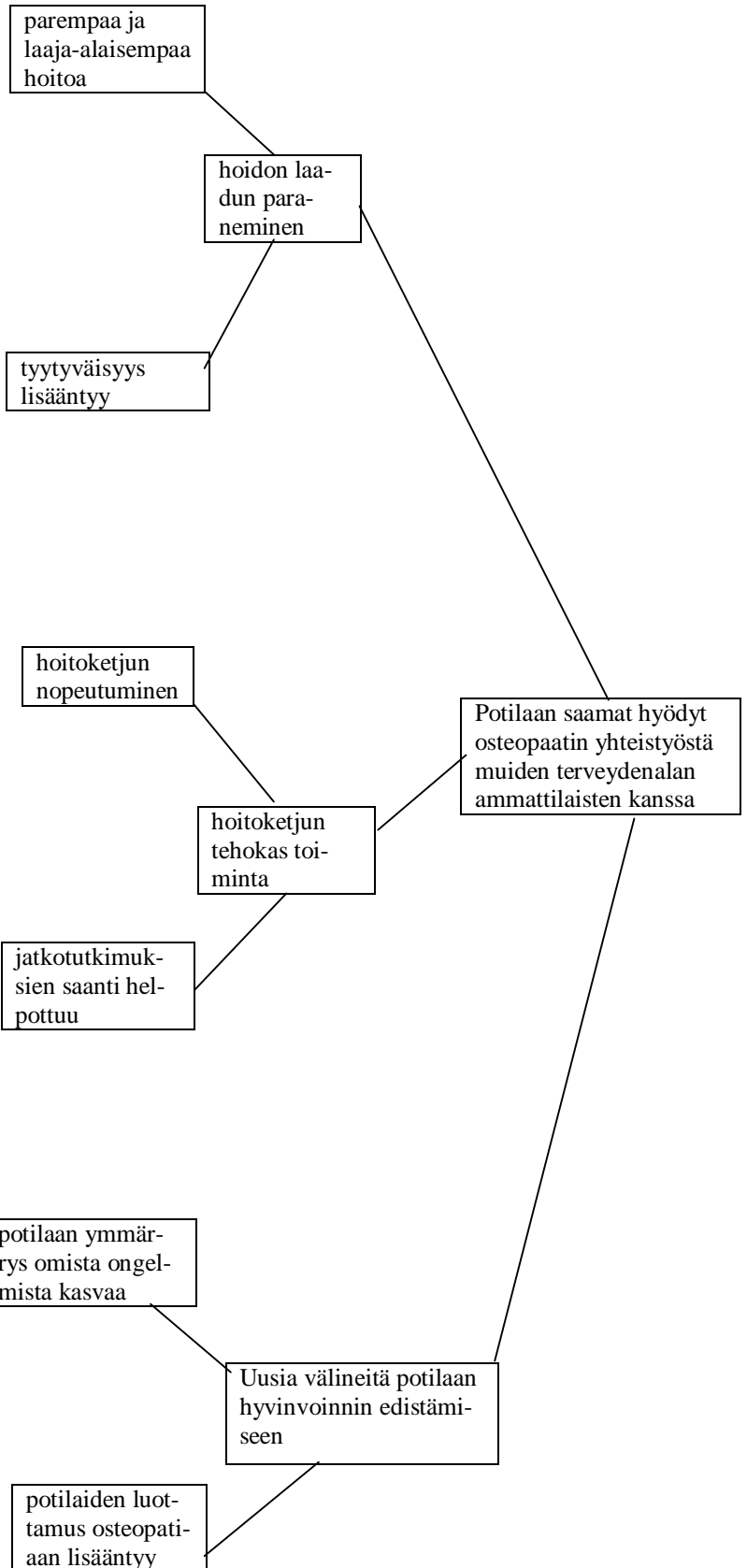
jatkotutkimuk-
sien saanti hel-
pottuu

potilaan ymmär-
rys omista ongel-
mista kasvaa

Uusia välineitä potilaan
hyvinvoinnin edistämi-
seen

potilaiden luot-
tamus osteopati-
aan lisääntyy

Potilaan saamat hyödyt
osteopaatin yhteistyöstä
muiden terveydenalan
ammattilaisten kanssa



8.1 Ammatillisen osaamisen kasvu

Ammatillinen osaaminen ja sen ylläpitäminen on tärkeä asia osteopaatille. Suomen osteopatiayhdistykseen kuuluvien osteopaattien on yhdistyksen sääntöjen mukaan täydennettävä koulutustaan kahden vuoden aikana vähintään 2 päivää kestäväällä kurssilla. (Suomen osteopatiayhdistys säännöt). Myös eurooppalaiset osteopaatin ammattisäännöt suosittelevat hankkimaan asianmukaista täydennyskoulutusta. (EFCOP 2009). Ammatillisen osaamisen merkitys näkyi selvästi myös keräämässämme aineistossa. Suurin osa vastaajista kertoi hyötyvänsä yhteistyöstä ammatillisen osaamisen kannalta. He saivat sekä uusia tietoja ja taitoja, että uusia näkökulmia työskentelyynsä.

Osteopaatin tietojen ja taitojen kasvu

Kaikista vastanneista yhdeksän kertoi kasvattaneensa omia tietoja ja taitoja yhteistyön avulla. He kertoivat oman ammattitaidon ja ammatillisen osaamisen lisääntyneen. Vastauksista ilmeni että yhteistyö muiden alojen ammattilaisten kanssa oli tuonut uusia ajattelutapoja kuntoutukseen ja hoitoihin. Lisäksi sen koettiin lisäävän luottamusta omaan ammatilliseen osaamiseen.

...Ammatillinen osaaminen, sekä kuntouttava/hoidollinen näkemys/ajattelutapa kehittynyt suuresti muiden alojen edustajien kanssa työskennellessä...(1)

Keskustelut muiden ammattilaisten kanssa koettiin hedelmällisinä. Oirekuvien läpikäyminen ja keskustelut hoidon ennusteista lisäävät ymmärrystä potilaan kokonaistilanteesta ja siitä, miten kukin osteopaattina voi kyseistä henkilöä auttaa. Keskustelut mahdollistavat toisen ammattilaisen tietojen ja taitojen hyödyntämisen ja niiden avulla osteopaatti pystyy myös itse oppimaan uutta. Jokaisella ammattilaisella ovat omat erityistaidot ja niiden avulla pystytään täydentämään toisen ammattitaitoa. Kenenkään ei tarvitse yksin osata kaikkea.

...Keskustelu potilaan tilasta, oireenkuvasta, prognoosista yms. vie myös omaa ammattitaitoa eteenpäin...(8)

...Koen toimintatapani myös turvalliseksi sekä minulle, että potilailleni. Minun ei tarvitse, enkä voisikaan hallita/osata kaikkea...(6)

EFSOPin mukaan pystyäkseen kliiniseen päättelyyn osteopaatin tulee jatkuvasti jalostaa tiedollista viitekehystä. Tämä helpottaa osteopaattisen hoidon suunnittelua. (EFSOP 2009)

...kasvattaa myös omaa osaamista ja tietopohjaani...(15)

Eurooppalainen viitekehys osteopaattiselle ammattisäännöstölle painottaa luottamuksen tarpeellisuutta. Luottamus on erityisen tärkeä myös osteopaattien ja muiden terveydenhoitoalan ammattilaisten välillä. ”Muiden terveydenhoitoalalla toimivien on voitava luottaa siihen, että osteopaatit harjoittavat ammattiaan heihin kohdistuvien korkeiden vaatimusten mukaisesti.” (EFCOP 2009)

...Yhteistyö antaa luottamusta niin itselle ammatinharjoittajana kuin...(5)

Näkökulmien lisääntyminen

Aineistosta tuli ilmi, että osteopaatit olivat saaneet yhteistyöstä uusia näkökulmia työhönsä. Potilaan auttaminen vaivojensa kanssa helpottuu kun tulee uusia tapoja tarkastella hänen ongelmiaan.

...Maailma avartuu kun saa muiden näkemyksiä asiasta esim. työt-ergonomia käynneillä selvinnyt virheellinen työskentelyasento...(4)

...Olen saanut uusia näkökulmia tarkastella potilaan tilannetta ja auttaa häntä vaivansa kanssa... (15)

8.2 Järjestelmän tehokas käyttö

Terveydenhuollossa järjestelmän tehokas käyttö on erittäin tärkeää. Nykyaikana tarvitaan yhä kehittyneempiä yhteistyömuotoja. Asiakkaat tarvitsevat ja pitävät erittäin tärkeänä sitä että heidät kohdataan kokonaisuutena ja että heidän hoitoketjussaan työskentelevät ammattilaiset tekevät yhteistyötä yli organisaatiorajojen. Erillään ja päällekkäin toimivat hoitopalvelut ovat myös epätaloudellisia ja tehottomia. (Isoherranen ym. 2008: 28.)

Analyysimme perusteella yhteistyö on nopeuttanut potilaiden hoitoon pääsyä. Se on myös jäsentänyt osteopatian asemaa terveydenhuollossa ja siten helpottanut konsultointia ja keskustelua. Yhteistyö lisää myös osteopaattien asiakaskuntaa ja mahdollistaa siten terveydenhuollon järjestelmän tehokkaamman käytön siinäkin suhteessa.

Osteopatian asema terveydenhuollossa jäsentyy

Osteopatia on suomessa uusi ala ja siksi se luo vielä paikkaansa osana suomalaista terveydenhuoltoa. Osteopaatille hakeutuva potilas on harvoin saanut tietoa osteopaateista yleisestä terveydenhuollosta, sillä tietoisuus alastamme on vähäistä. Lääkärillä ei ole mahdollisuutta lähettää potilaitaan osteopaatille ja siksi osteopaatille täytyy hakeutua itse.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on paljon erikoisosaamista ja näiden kaikkien ymmärtäminen on hankalaa. Yhteistyö muiden ammattiryhmien kanssa lisää tietoa muista aloista ja myös siitä, mitkä ovat oman alamme erikoistaitoja. Osteopaatin tulee ymmärtää miten hänen asemansa sopii oman maan terveydenhuoltojärjestelmään (EFSOP 2009.)

...Se tuo enemmän näkemystä osteopatian ammatin eroihin muihin ammattikuntiin nähden. Yhteistyö selkeyttää oman osaamisalueen ymmärrystä... (5)

...Tässä korostuu keskustelu ja ”tiedottaminen” osteopatiasta osana terveystaloutta, jotta he voivat omassa työssään tarvittaessa hyödyntää tätä tietoa...(6)

Terveydenhuollon ammattilaisten on tarpeen oppia paremmin kunnioittamaan eri ammattikuntien mahdollisuuksia tuottaen potilailleen hyvinvointia. (EFSOP 2009).

Voidakseen toimia yhteistyössä muiden alojen ammattilaisten kanssa osteopaatin tulee tuntea myös muiden osaaminen. Tämä edellyttää kunnioitusta muiden ammattitaitoa kohtaan. Kun osteopaatti tuntee muiden alojen tiedot ja taidot, hän voi paremmin ymmärtää oman asemansa Suomen terveydenhuollossa.

...Koen myös saaneeni huomasti tietoa myös muista terveydenhuoltoalan ammanteista...(6)

Asiakaskunnan kasvu

Yksityisyrityksenä asiakaskunnan kasvaminen on osteopaatille tärkeää. Suurin osa potilaista tulee oman kiinnostuksen pohjalta tai jonkun suosittelemana. Aineistosta kävi ilmi, että yhteistyö oli lisännyt potilaiden määrää.

...hyöty on tietysti se, että saan potilaita. Eli hyöty on myös taloudellinen... (10)

...Asiakaskunta kasvaa paremmin, jos enemmän vaihtoehtoja saman katon alla (jos suosittelen esim. fysioterapiaa, heidän ei tarvitse lähteä uuteen paikkaan etsimään sellaista)..(13)

...Hedelmällinen yhteistyö esim. työterveyshuoltojen ja lääkäreiden kanssa tuo myös säännöllisesti uusia potilaita... (15)

Osteopaattisten säännösten mukaan on tärkeää pitää huoli siitä, että osteopaatti ei väärinkäytä potilaan luottamusta. Tärkeää on myös että potilaan hoito on aina etusijalla. Esimerkki väärinkäytöstä: ”Minkä tahansa ammatillisen palvelun tai tuotteen suosittelu ainoastaan rahallisen hyödyn saamiseksi.” (EFCOP 2009).

Konsultointi ja keskustelu

Osteopaattisen säännösten eurooppalaisen viitekehyksen mukaan osteopaatin tulee ”kunnioittaa muiden terveysalan ammattilaisten ammattitaitoa, pitää yhteyttä ja tehdä yhteistyötä potilaan parhaaksi.” (EFCOP 2009).

Yhteistyö on vuorovaikutusta asiantuntijoiden kesken, joka pitää sisällään konsultoinnin ja keskustelut osapuolien kesken. Yhteistyö voidaan myös kokea asiantuntemuksen ja tietojen vaihtona ja toisen työn paremmin ymmärtämisenä. (Vidgren 2002: 7-8; Reinholm 1999: 10.)

Kyselymme tuloksena selvisi, että ammattikuntien välillä tapahtuu paljon konsultaatiota ja keskustelua. Tämä on todettu hyväksi tavaksi hyödyntää muiden ammattitaitoa. Oma ammattitaito on parantunut ja konsultaatio on auttanut hankalista tilanteista selviämässä.

...Keskustelu potilaan tilasta, oireenkuvasta, prognoosista yms. vie myös omaa ammattitaitoa eteenpäin...(8)

...jos epäilen patologiaa, hoidon kontraindikaatioita, tai jos minulla on muuten painava avoin kysymys joka on hoidon kannalta välttämätön...(16)

...yhteistyökumppaneihin kuuluu enemmän osteopaatit, joiden kanssa keskustelen tapauksista ja tekniikoista...(13)

...Osteopaatti-kolleegoilta voin kysyä neuvoa kiperissä potilastapauksissa...(12)

...Kun kerron että olen konsultoinut osteopaattia käyntien välissä, välittyy asenne että heistä pidetään huolta, vaikka ei välttämättä ihan kaikkea hallita vielä...(16)

Yhteistyö tehostuu

Yhteistyön on koettu helpottavan omaa työtä monella tavalla. On helpompi lähettää potilas eteenpäin toiselle ammattilaiselle kun tietää tarkalleen toisen osaamisalueet ja tuntee tämän ihmisenä. Myös oman osaamisen kartuttaminen helpottuu kun tietää valmiiksi keneltä pyytää apua missäkin tilanteessa.

...pystyn tilanteen mukaan ottamaan yhteyttä juuri sellaiseen henkilöön, joka voisi minua auttaa kussakin tilanteessa...(6)

Sellaiset osteopaatit jotka toimivat samoissa tiloissa muiden terveydenhoitoalan ammattilaisten kanssa olivat sitä mieltä, että potilaan lähettäminen toiselle ammattilaiselle on helpompaa ja siten tekee omasta työstä vaivattomampaa.

...Myös ongelmatilanteiden (hoito ei ole oikea tai ei tehoa) ratkaisemiseen on apu löytynyt viereisestä hoituhuoneesta, eli asiakas on ollut helppo ja vaivaton ohjata sopivampaan hoitoon...(1)

Muiden erityisosaamisien hyödyntäminen helpottaa omaa työtä, sillä kukaan ei voi osata kaikkea.

...Erikoistuneiden fysioterapeuttien yhteistyö taas helpottaa omaa työtä, kaikkea ei osaa...(7)

8.3 Hoidon laadun paraneminen

Yhteistyön tärkeimpänä tuloksena nähtiin potilaiden saaman hoidon laadun paraneminen. Potilaan hoito koettiin yhteistyön myötä kokonaisvaltaisemmaksi ja paremmin kohdennetuksi. Yhteistyö myös lisäsi potilastyytyväisyyttä.

Moniammatillisuuden koetaan parantavan potilaan mahdollisuuksia saada hoitoa. Sosiaali- ja terveysalalla moniammatillisessa yhteistyössä pyritään huomioimaan asiakkaan elämän kokonaisuus ja hänen hoito- ja hoivapolkunsu. Moniammatillisuudessa yhdistyy yhteisön asiantuntijuus yksilön asiantuntijuuden lisäksi. Tällöin potilas saa mahdollisimman hyvää hoitoa. (Isoherranen 2005: 13–19; Reinholm 1999: 10.)

Parempaa ja laaja-alaisempaa hoitoa

Suurin osa vastanneista oli sitä mieltä, että yhteistyö muiden ammattilaisten kanssa oli johtanut potilaan parempaan hoitoon. Omien tietojen paraneminen koettiin tärkeäksi. Yhteistyö mahdollisti myös hoidon kokonaisvaltaisuuden ja sen että hoito oli tarpeeksi kohdennettua.

...Asiakkaat ovat mahdollisesti saaneet parempaa hoitoa oman tietotaidon parantuessa...(1)

...Saavat parasta kohdennettua apua...(12)

Kun osteopaatti ottaa potilaan hoidettavakseen, hänen velvollisuutensa on antaa tälle asianmukaista neuvontaa ja laadukasta hoitoa. Tähän sisältyy kattava sairaskertomus, tutkimus, hoito (jonka on oltava pätevyystason mukaista) ja/tai lähete. (EFCOP 2009.)

Tämä tarkoittaa sitä, että osteopaatin tulee hoitaa potilasta mahdollisimman laadukkaasti tai lähettää potilas eteenpäin toisella ammattilaiselle jotta potilas voisi saada parhaan mahdollisen avun.

...He saavat parhaan mahdollisen tarjolla olevan hoidon... (15)

...Kokonaisvaltaisempi ja keskitetympi hoito.. (7)

...He saavat mahdollisimman hyvää ja laaja-alaista hoitoa...(2)

Osteopaatit jotka toimivat samassa rakennuksessa muiden ammattilaisten kanssa kokivat palveluiden läheisyyden mahdollistavan potilaille parhaan mahdollisen hyödyn.

...Mielestäni potilaat saavat parhaan mahdollisen hyödyn, koska kaikki palvelut ovat saman katon alla...(11)

Tyytyväisyys lisääntyy

Potilaat ovat olleet tyytyväisiä osteopaattien terveydenhoitoalan ammattilaisten kanssa tekemään yhteistyöhön. He ovat kokeneet että oikeaan hoitoon pääseminen on nopeutunut ja helpottunut ja koska ovat kokeneet saavansa parhaan mahdollisen avun.

Vidgrenin Pro -gradu työn tutkittavien mukaan työterveydenhuollon asiakastyytyväisyyksimittauksissa oli saatu palautetta myös moniammatillisesta yhteistyöstä. Tiimejä oli kehitetty nopeasta toiminnasta ja hyvästä yhteistyöstä. (Vidgren 2002: 33.)

...He ovat olleet myös tyytyväisiä, kun on osattu tarvittaessa heti ohjata oikeaan paikkaan hoitoon ilman, että on ensiksi täytyntä juosta kymmenessä eri paikassa josko apua löytyisi...(1)

...potilaat vaikuttavat myös todella tyytyväisiltä, koska he saavat omaan tilanteeseensa parhaan mahdollisen avun...(11)

Potilailta saadut palautteet ovat olleet positiivisia. Laaja-alainen suhtautuminen potilaan ongelmiin on tuonut luottamusta osteopatiaan ja siten lisännyt potilastyytyväisyyttä.

...Olen saanut positiivista palautetta potilailta, he ovat olleet kiitollisia ”näin kokonaisvaltaisesta huolenpidosta” ja laajasta tavasta ajatella ja suhtautua heidän ongelmiinsa...(6)

8.4 Hoitoketjun tehokas toiminta

Asiakkaan hoitopolulla verkostot mahdollistavat tarpeellisen tiedon vaihdon organisaatioiden ja yhteisöjen rajojen yli. Erillään ja päällekkäin toimivat hoitopalvelut ovat myös epätaloudellisia ja tehottomia. (Isoherranen, Rekola, Nurminen 2008: 28,37).

Hoitoketjun nopeutuminen

Jos potilaalla on useita ongelmia yhtäaikaaisesti, hän joutuu hakemaan apua monelta eri terveydenhuollon taholta. Tällöin yhteistyö ja verkostoituminen nousevat tärkeään rooliin eri ammattikuntien välillä. (Seikkula & Arnkil 2005:9.)

Yhteistyö on nopeuttanut potilaiden siirtymistä ammattilaiselta toiselle ja sitä kautta heidän paranemisensa on edistynyt. Kivuista ja vaivoista eroonpääsy vie vähemmän aikaa kun oikea hoito vaivoihin löytyy helpommin. Ymmärrys muiden hoitokentästä helpottaa eteenpäin ohjaamista. Potilaiden lähettäminen toiselle on helpompaa ja sulavampaa, eikä turhia välikäsiä tarvita.

...Kaikki potilaat hyötyvät ammattien välisestä yhteistyöstä siinä että he pääsevät nopeammin oikeaan paikkaan...(16)

...Toisin sanoen hoito ja kivusta ja vaivasta eroon pääsy nopeutuu, tehostuu...(4)

...Mielestäni he saavat parempaa hoitoa ja oikeaan hoitoon ohjautuminen ei viivästy...(8)

Toisen ammattilaisen suosittelu on helpompaa kun tuntee toisen osaamisen alueet. Henkilökohtaiset välit mahdollistavat sen, että potilaiden lähettäminen on helpompaa, vaivattomampaa ja turvallisempaa.

...Minun on mahdollista suositella henkilökohtaisesti tuntemiani ihmisiä tarkemmin potilailleni sopiviksi, koska tiedän mitä nämä muut henkilöt työssään tekevät...(5)

...Koen toimintatapani myös turvallisiksi sekä minulle, että potilailleni...(6)

Jatkotutkimuksien saanti helpottuu

Potilaan eteenpäin lähettäminen ja tietojen välittäminen on myös osa yhteistyötä. On tärkeää tunnistaa oman asiantuntijuutensa rajat ja tarvittaessa voidaan hakea muiden asiantuntemusta. (Reinholm 1999: 9-10.)

Osteopatiassa erotusdiagnostiikka on tärkeä asia. Osteopaatille on tärkeää selvittää mitä taustatekijöitä potilaan vaivalla on. Siksi erilaiset jatkotutkimukset ja esimerkiksi kuvantamiset ovat välillä tärkeitä osteopaattisen hoidon kannalta. Tällöin jatkotutkimukset ja niihin lähettäminen on tärkeää. Myös esimerkiksi silloin kun osteopaatti epäilee jotain perussairautta tai vaikeaa patologiaa tulisi jatkotutkimuksiin lähettämisen olla helppoa.

...Kynnys lähettää potilas jatkotutkimuksiin on pienempi, kun kaikki on lähellä...(11)

...ns hankalille potilastapauksille osaan paremmin ehdottaa mihin potilas voi hakeutua jatkotutkimuksiin tms...(10)

8.5 Uusia välineitä potilaan hyvinvoinnin edistämiseen

Osteopatian perusajatuksena on hoitaa ihmistä kokonaisuutena. ”Osteopaatin tulee tuntea ihmiskehon dynaaminen toiminta sekä ymmärtää, miksi ja miten se ilmenee ihmisen anatomiassa samoin kuin sen vuorovaikutus fyysisen ja sosiaalisen ympäristön kanssa. Tämän osaamisen tulee perustua viimeaikaisiin asiaankuuluviin tieteellisiin tutkimuksiin ja muihin luotettaviin kriittiseen tutkimusaineistoon tukeutuviin lähteisiin. Näihin muihin lähteisiin tulee sisältyä näkökohtia psykologiasta, sosiologiasta ja muista oleellisista tiedonhaaroista.” (EFSOP 2009). Osteopaatin tulee tuntea sosiologiaa ja psykologiaa niiltä osin kuin ne kuuluvat terveyden hoitamiseen, kliiniseen päätöksentekoon ja potilasohjaukseen. (EFSOP 2009).

Pystyäkseen hoitamaan ihmistä kokonaisuutena osteopaatin tulee ymmärtää useita eri terveyden osa-alueita. Osteopaatin avulla potilas voi itse ymmärtää omaa tilannettaan paremmin. Osteopaatin laaja tapa ottaa huomioon eri osa-alueet luo potilaalle luottamusta osteopatiasta osana terveydenhuoltoa.

Potilaan ymmärrys omista ongelmista kasvaa

Yksi tärkeä osa hoitoa on se, että potilas ymmärtää omaa tilannettaan ja sitä mitä kehos-
sa tapahtuu. Moni potilas haluaa myös tietää miten he voivat itse edesauttaa omaa ter-
veyttään osteopaattisen hoidon ulkopuolella. ”Osteopaattien tulee kyetä antamaan raken-
tavia ja realistisia potilaskohtaisia neuvoja, jotta nämä voisivat vahvistaa ja, niiltä osin
kuin se on mahdollista, edelleen parantaa osteopaattisen hoidon avulla saavutettua ter-
veydentilaansa.” (EFSOP 2009.)

...potilaat saavat lisää hyvinvointia, heidän oma hallintansa omasta tilanteesta kasvaa..(6)

...potilaan/asiakkaan ymmärrys ja elämänhallinta lisääntyy..(4)

...tai he ovat itsekin ajatelleet omaa asiaa (tutkimusta, tarkistusta, tms.) ja saavat näin vahvistusta omalle
ajattelulleen ja heidän oma sisäinen luottamus itseensä kasvaa..(6)

Potilaiden luottamus osteopatiaan lisääntyy

Kaikki terveydenhuolto perustuu luottamukselle. Tämä pitää paikkansa myös osteopati-
assa. EFCOP:n säännösten mukaan potilaan on voitava uskoa terveytensä ja hyvinvoin-
tinsa osteopaatin käsiin. European Framework for Codes of Osteopathic Practice on
laadittu perustuen terveydenhuollon perusluottamukseen.

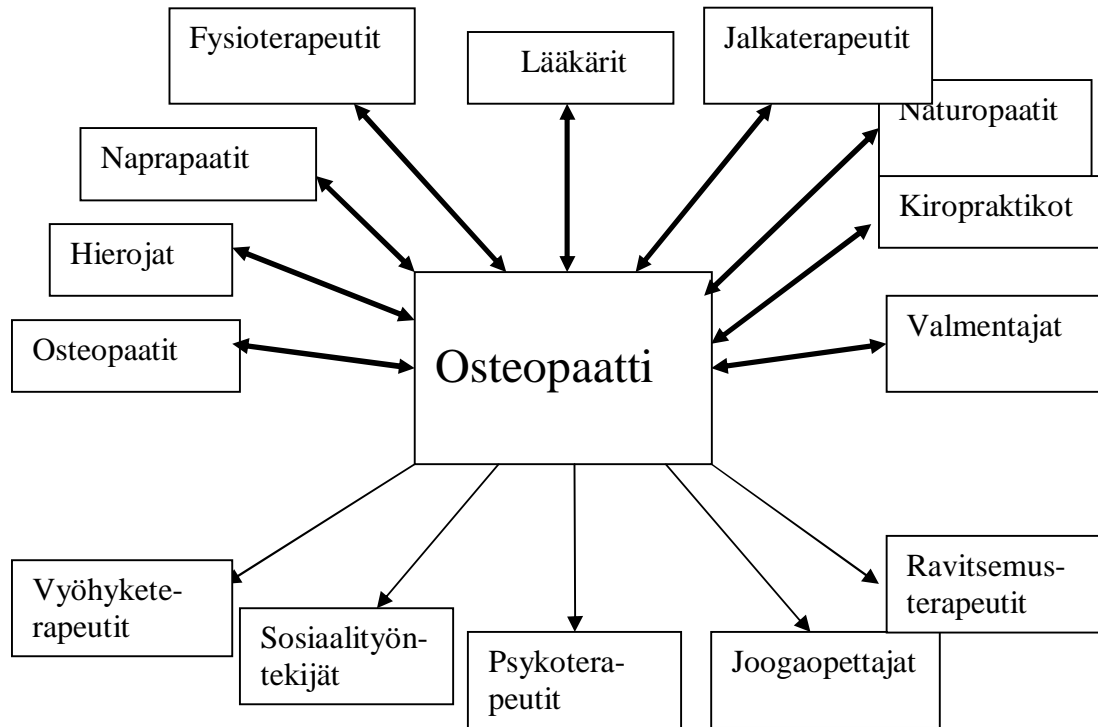
Terveydenhuollon asiakaskyselyissä on selvinnyt, että asiakkaan tyytyväisyys ilmenee
luottamuksena työterveydenhuollon palveluihin. (Vidgren 2002: 33). Kyselymme vas-
tauksista ilmeni, että yhteistyö lisää luottamusta osteopatiaan ja on sitä kautta liitoksissa
asiakastyytyväisyyteen.

...potilaat osaavat hakeutua osteopatiaan joka ei useimmille vielä ole tuttu hoitomuoto...(10)

...Potilaat voivat erialan ammattihenkilön suosituksen pohjalta luottaa näin erilaiseen ja uuteen hoitomu-
toon (osteopatia) paremmin ilman tai lievemmin, alun outouden tuomin ihmetyksin...(5)

8.6 Osteopaatin yhteistyötahot

Kyselymme perusteella selvisi, että osteopaateilla on laajoja yhteistyötahoja terveydenhuollossa. Nämä yhteistyöt perustuvat joko henkilökohtaisiin yhteyksiin tai työpaikan kautta tulleisiin tuttavuuksiin. Seuraavasta taulukosta selviää keiden kanssa osteopaatit ovat tehneet yhteistyötä.



KUVIO 1. Osteopaattien yhteistyötahot. Ylhäällä molempiin suuntiin olevat nuolet viittaavat molemminpuoliseen yhteistyöhön ja alhaalla yksisuuntaiset yhdensuuntaiseen yhteistyöhön (osteopaatti on suosittelut kyseistä ammattihenkilöä omille potilailleen).

Eniten yhteistyötä osteopaatit tekivät toistensa, lääkäreiden ja fysioterapeuttien kanssa. Muiden ammattikuntien kanssa vain muutama kertoi tekevänsä yhteistyötä. Kuitenkin lähes kaikki vastanneista tekivät yhteistyötä useamman kuin yhden eri alan ammattilaisen kanssa. Yhteistyö muodostui konsultoinnista ja keskustelusta, potilaan ohjaamisesta toiselle, tiedon ja tekniikoiden jakamisesta ja potilaan lähettämistä jatkotutkimuksiin.

9 POHDINTA

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset olivat: 1. Mitkä ovat osteopaatin verkostoitumisen hyödyt potilaalle?, ja 2. miten verkostoituminen on auttanut osteopaatin omaa am-

matillista osaamista? Kyselymme avulla saimme vastukset näihin kysymyksiin. Työtämme voivat hyötyä kaikki hoitoalan ammattilaiset ja heidän potilaansa. Työmme tuloksena oli, että yhteistyön avulla osteopaatin tiedot ja taidot kasvoivat, näkökulmat lisääntyivät, osteopatian asema terveydenhuollossa jäsenyi, asiakaskunta kasvoi, konsultointi ja keskustelu helpottui ja yhteistyö tehostui. Potilaat saivat yhteistyön myötä laadukkaampaa hoitoa, heidän hoitoketjunsä tehostui ja ymmärrys omista ongelmista kasvoi. Myös luottamus osteopatiaan lisääntyi. Työmme kertoo myös siitä millaista yhteistyötä voidaan tehdä ja keiden kanssa.

Ennen tutkimuksen aloittamista meillä oli muutamia ennakko-odotuksia siitä millaisia vastauksia tulisimme saamaan. Yllätyimme kuitenkin monessa asiassa. Erityisesti meitä yllätti se, kuinka paljon yhteistyötä oikeasti tehdään. Tässä oli yllättävää miten monen eri toimijan kanssa yksittäinen osteopaatti tekee yhteistyötä, sekä se kuinka monen ammattiryhmän kanssa osteopaatit toimivat yhteistyössä. Emme myöskään odottaneet, että järjestelmän tehokas käyttö nousisi niin merkittävään asemaan. Yhteistyö lisäsi yllättävän paljon järjestelmän tehokkuutta ja osteopaatin siitä saamat hyödyt olivat selkeitä. Potilaan hyödyistä mielenkiintoisia olivat se, että potilaan ymmärrys omista ongelmista kasvaa yhteistyön avulla, sekä se että heidän luottamuksensa osteopatiaan lisääntyy. Mielenkiintoista tuloksissa oli myös se, että yhteistyökumppaneissa mainittiin psykoterapeutit, mutta ei psykologeja.

Kyselylomakkeeseen vastasi puolet niistä joille sen lähetimme. Emme tiedä miksi loput jättivät vastaamatta. Johtuiko se siitä, että he eivät tee yhteistyötä? Vai eivätkö he ehtineet tai muista syistä halunneet vastata? On myös mahdollista, että he eivät tee osteopatiaa ollenkaan työkseen.

Kyselylomakkeen analysointimenetelmän valinta oli vaikea prosessi. Luettuamme muutamia samankaltaisia opinnäytetöitä ja pro graduja päädyimme aineistolähtöiseen sisällönanalyysiin. Se tuntui sopivan parhaiten keräämämme aineiston analysoimiseen. Päätimme käyttää suoria lainauksia kyselystämme analyysin aukikirjoittamisessa, sillä se lisäsi mielestämme opinnäytetyön luottavuutta suuresti. Mielestämme se myös lisää analyysin luotettavuutta sillä sen avulla lukija näkee suoraan millaisia ilmauksia vastaan neet ovat missäkin tilanteessa käyttäneet.

Analyysin jälkeen muokkasimme työmme viitekehystä paremmin aineistoa tukevaksi. Ohjaajiemme avulla päädyimme käyttämään etiikkaa viitekehystenä. Eurooppalaiset viitekehukset osteopaattiselle ammattisäännöstölle ja standardille sopivat lähdemateriaaliksi loistavasti. Aineistosta nousseet asiayhteydet ja yhteistyöstä saadut hyödyt korreloivat vahvasti osteopaattien eurooppalaisten viitekehysten kanssa. Huomasimme kuitenkin, että standardeista ja ammatinsäännöstoista puuttui kokonaan omassa aineistossamme tärkeänä asiana ilmennyt järjestelmän tehokas käyttö. Pohdimmekin, että tulisi-ko se lisätä osaksi näitä viitekehymiä.

Lähetimme kyselylomakkeen ainoastaan ammattikorkeakoulusta valmistuneille osteopaateille. Suomessa on lisäksi kaksi yksityistä osteopatiakoulua. Työmme ei kerro mitään heidän tekemästään yhteistyöstä. Olisikin mielenkiintoista tietää kuinka paljon eri kouluista valmistuneiden osteopaattien yhteistyötavat eroavat toisistaan. Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden yhteistyötapoihin voi vaikuttaa se, että opiskelemme jatkuvasti vuorovaikutuksessa muiden sosiaali- ja terveydenalan alojen kanssa ja että meillä on heidän kanssaan yhteisiä kursseja. Siksi ammattikorkeakoulussa voi olla helpompi muodostaa yhteistyösuhteita jo koulun aikana.

Analyysistämme selvisi, että lähes kaikki osteopaatit tekevät ainakin jonkinlaista yhteistyötä muiden ammattilaisten kanssa ja että he ja heidän potilaansa hyötyvät siitä. Ainoastaan yksi vastanneista ei kokenut erityisesti hyötyvän tekemästään yhteistyöstä. Laadullinen analyysi on kuitenkin aina tutkijoiden subjektiivinen kokemus aineistosta. Lisätäksemme analyysin luotettavuutta luimme aineistoa toistuvasti läpi koko analyysimme ajan jotta saisimme mahdollisimman hyvän kokonaiskuvan. Olemme myös kuvanneet tutkimusprosessin mahdollisimman tarkasti, jotta analyysimme olisi paremmin ymmärrettävissä. Tiedostimme jo opinnäytetyötämme suunnitellessa omat ennakkoodotuksemme ja niiden mahdolliset vaikutukset tuloksiin ja pidimme ne mielessä koko prosessin ajan.

Tuloksiin yksittäisten vastaajien osalta vaikuttaa tietysti paljon myös se missä he ovat töissä ja millaisissa tehtävissä. Erilaisissa terveystaloissa työskentelevät kokivat yhteistyön helpommaksi ja nopeammaksi koska eri palvelut olivat saman katon alla. Lisäksi osa vastanneista olivat aikaisemmalta koulutukseltaan fysioterapeutteja ja siksi heidän yhteistyö esimerkiksi lääkäreiden kanssa oli luonteeltaan toisenlaista kuin pelkästään

osteopaateilla. Tämä johtuu siitä, että fysioterapeutti-osteopaatit saavat potilaita lääkäreiltä suoraan läheteellä, sillä fysioterapia on kelakorvattua.

Henkilökohtaisesti koemme yhteistyön osteopaattien ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten välillä tärkeäksi. Oikein toteutettuna se lisää osteopaatin omaa ammattitaitoa ja mahdollistaa potilaalle paremman hoidon. Mielestämme yhteistyö on tärkeää myös siinä mielessä, että se integroi osteopatian paremmin osaksi Suomen terveydenhuoltoa ja lisää alamme tunnettavuutta. Osteopaattien potilaat hyötyvät työstämme välillisesti, sillä heillä on mahdollisuus saada monipuolista hoitoa. Verkostoitumisen avulla potilaan siirtyminen ammattilaiselta toiselle helpottuu.

LÄHTEET

- Ahmad, Eeva-Liisa, Aksentjeff, Sanna 2005: Verkostoituva yhteistyö vanhusten koti-hoidossa. Kotihoidossa toimivien näkemyksiä. Opinnäytetyö. Hoitotyön koulu-tusohjelma. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.
- Auersalmi, Tomi- Hassinen, Marju- Paalanne, Niko 1997: Yhteistyö fysioterapeuttien ja lääkäreiden välillä kahdella terveystasemalla. Päättötyö. Fysioterapeuttiosasto. Helsingin IV terveydenhuolto-oppilaitos.
- Forum for Osteopathic Regulation in Europe 2010: Verkkodokumentti. Päivitetty 2.4.2010.<http://www.forewards.eu/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1> Luettu 2.4.2010.
- Forum for Osteopathic Regulation in Europe 2010: European Framework for Codes of Osteopathic Practice (EFCOP). Verkkodokumentti. Päivitetty 2.4.2010. <http://www.forewards.eu/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=1&dir=DESC&order=name&limit=5&limitstart=25> Luettu 2.4.2010.
- Forum for Osteopathic Regulation in Europe 2010: European Framework for Standards of Osteopathic Practice (EFSOP). Verkkodokumentti. Päivitetty 2.4.2010. <http://www.forewards.eu/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=1&dir=DESC&order=name&limit=5&limitstart=25> Luettu 2.4.2010.
- Hintsala, Arjaterthu 2001: Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelutyöntekijöiden kä-sityksiä yhteistyöstä sekä asiantuntijuudesta erityispalvelutarpeiden tunnistajina- Yksin yhdessä. Lisensiaattitutkimus. Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos.
- Huusko, Hilikka 1994: Yhteistyö ja sen kehittämistarve sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastyössä. Pro gradu. Kuopio: Kuopion yliopisto. Terveystieteiden ja - talouden laitos. Terveydenhuollon koulutusohjelma.
- Hyvönen, Seija 2004: Moniulotteista ja moniammatillista yhteistyötä muutosten keskel-lä: tutkimus perusterveydenhuollon mielenterveydestä. Tampere. Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.
- Isoherranen, Kaarina 2005: Moniammatillinen yhteistyö. WSOY.
- Isoherranen, Kaarina, Rekola, Leena, Nurminen, Raija 2008: Enemmän yhdessä- moniammatillinen yhteistyö. WSOY.
- Janhonen, Sirpa, Nikkonen, Merja (toim.) 2001: Laadulliset tutkimusmenetelmät hoito-tieteessä. WS Bookwell Oy.
- Jokinen Paula, Mäkelä Susanna 2006: Moniammatillinen yhteistyö ja verkostoituminen Kokkolan päihdehuollossa. Opinnäytetyö. Keski-Pohjanmaan ammattikorkea-koulu. Sosiaalialan koulutusohjelma
- Jordanov, Marjatta, Kanerva, Kirsi 2005: Verkostoituva ja moniammatillinen yhteistyö vanhusten koti-hoidossa. Katsaus tutkimustietoon. Opinnäytetyö. Hoitotyön kou-lutusohjelma. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.

- Kinnunen, Timo 2001: Sairaanhoidtajien ammattillinen verkostoituminen. Pro gradu. Tampere: Tampereen yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta. Hoitotieteenlaitos.
- Kuchera, William, Kuchera, Michael 1992: Osteopathic principles in practise. Columbus. Greyden Press. 113-115.
- Lahtinen, Jarkko, Makkonen Tommi 2001: Hammaslääkäreiden ja fysioterapeuttien moniammatillinen yhteistyö purentaelimen toimintahäiriön hoidossa. Päättyö: Helsinki: Helsingin ammattikorkeakoulu. Fysioterapian koulutusohjelma.
- Luomaa, Petri 2002: Kouluterveydenhoitajan ammattillinen verkostoituminen. Opinnäytetyö. Helsinki: Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia. Sosiaali- ja terveysala. Hoitotyön koulutusohjelma.
- Pihlaja Leila, Riitta Kuismin(toim) 2000: Apua ihmiselle: moniammatillinen yhteistyö hoitotyössä. Mikkeli. Mikkelin ammattikorkeakoulu.
- Reinholm, Tarja 1999: Tiedot, taidot ja arvot terveys- ja sosiaalialan koulutuksessa ja moniammatillisessa yhteistyössä. Pro Gradu. Kuopio: Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos.
- Trowbridge, Carol 1991: Andrew Taylor Still 1828-1917. Kirksville, Missouri: The Thomas Jefferson University Press.
- Vidgren, Helena 2002: Moniammatillinen yhteistyö työterveyshuollossa. Pro gradu-tutkielma. Hoitotieteenlaitos. Kuopion yliopisto.

Ryhmittely

Alakategoria

Yläkategoria

Yhdistävä tekijä

Ammatillinen osaaminen
omaa ammattitaitoa eteenpäin
joka päivä oppii jotain uutta
opettavaista
kehittää omaa osaamista
kasvattaa omaa osaamistani ja tietopohjaani
se on oppimistilanne minulle
oppia jatkoa varten
mitä rakenteita kannattaisi tarkastaa seuraavalla kerralla
lisää luottamusta ammatillisesti
hyödyllistä tietoa erilaisista asioista
seurata ajoittain lääkärin vastaanottoa,
jossa myös mukana manuaalista käsittelyä

osteopaatin
tietojen ja
taitojen kasvu

ammatillisen
osaamisen kas-
vu

oma näkemykseni on laajentunut
saanut uusia näkökulmia ja ajattelumalleja
oma näkemys avartuu kun saa muiden
näkemksiä asiasta

näkökulmien
lisääntyminen

uusia näkökulmia tarkastella potilaan tilannetta

enemmän näkemystä osteopatian eroihin muihin
ammattikuntiin nähden

ymmärrystä omasta osaamisalueesta
avartaa ymmärrystä omasta hoitokentästä
tietoa myös muista terveydenhuoltoalan
ammateista

osteopatian asema
terveydenhuollossa
jäsenyy

Osteopaatin saamat
hyödyt yhteistyöstä
muiden ammattilais-
ten kanssa

”tiedottaminen” osteopatiasta osana terveysalaa

saamalla muutaman potilaan lisää
saan potilaita
hyöty on myös taloudellinen
olen saanut asiakkaita
asiakaskunta kasvaa paremmin
säännöllisesti uusia potilaita
kontaktien luominen laajentaa työkenttää

asiakaskunnan
kasvu

Järjestelmän
tehokas käyttö

konsultaatiota muutaman lääkärin (ortopedin) kanssa
kysyä konsultaatioapua
kysyä neuvoa
konsultointiapua
keskustelen osteopaattien kanssa
saa tukea tenkkapootilanteissa
mahdollisuus konsultoida
konsultoiminen
jos on painava avoin kysymys
päivittäiset keskustelut
keskustelu potilaan tilasta

konsultointi ja
keskustelu

helppo ja vaivaton ohjata sopivampaan hoitoon
Työskentely on tuntunut helpommalta
helpompi kun on lähetävä taso
yhteistyö helpottaa omaa työtä
yhteys juuri sellaiseen henkilöön joka voisi
auttaa minua kussakin tilanteessa

Yhteistyö te-
hostuu

Ryhmittely

Alakategoria

Yläkategoria

Yhdistävä tekijä

saaneet parempaa hoitoa
mahdollisimman hyvää hoitoa
saavat parempaa hoitoa
parhaan mahdollisen avun
parasta kohdennettua apua
parempaa ja kokonaisvaltaisempaa palvelua
saavat parhaan mahdollisen tarjolla olevan hoidon
keskitetympi hoito
laaja-alaista hoitoa
laajempaa hoitoa
kokonaisvaltaisempaa hoitoa
kokonaisvaltaisempaa palvelua

he ovat olleet tyytyväisiä
paljon positiivista palautetta
potilaat vaikuttavat todella tyytyväisiltä

hoito ja kivusta/vaiivasta eroon pääsy nopeutuu
oikeaan hoitoon ohjaaminen ei viivästy
saaneet laadukkaamman hoidon nopeammin
pääsevät nopeammin oikeaan paikkaan
yhdellä hoitokerralla saa enemmän aikaan
hoitopolku pysyy loogisena
helpompi suositella henkilökohtaisesti
tuntemia ihmisiä potilaille sopiviksi
voi suositella kyseistä lääkäreitä ihmisille
näen jonkun joka selkeästi tarvitsee muuta hoitoa, ohjaan heidät eteenpäin

mihin potilas voi hakeutua jatkotutkimuksiin
kynnys lähettää jatkotutkimuksiin on pienempi

vahvistus potilaan omalle ajattelulle
laajempaa näkemystä omista ongelmistaan
potilaan ymmärrys ja elämänhallinta lisääntyy
potilaiden hyvinvointi ja hallinta omasta tilanteesta kasvaa

potilaat voivat eri alan ammattilaisten
suosittelemana luottaa osteopatiaan
hoitomuotona
lääkärit voineet suositella hakeutua minulle
osaavat hakeutua osteopatiaan joka ei useimmille
vielä ole tuttu hoitomuoto

parempaa ja laaja-alaisempaa hoitoa

hoidon laadun paraneminen

tyytyväisyys lisääntyy

hoitoketjun nopeutuminen

hoitoketjun tehokas toiminta

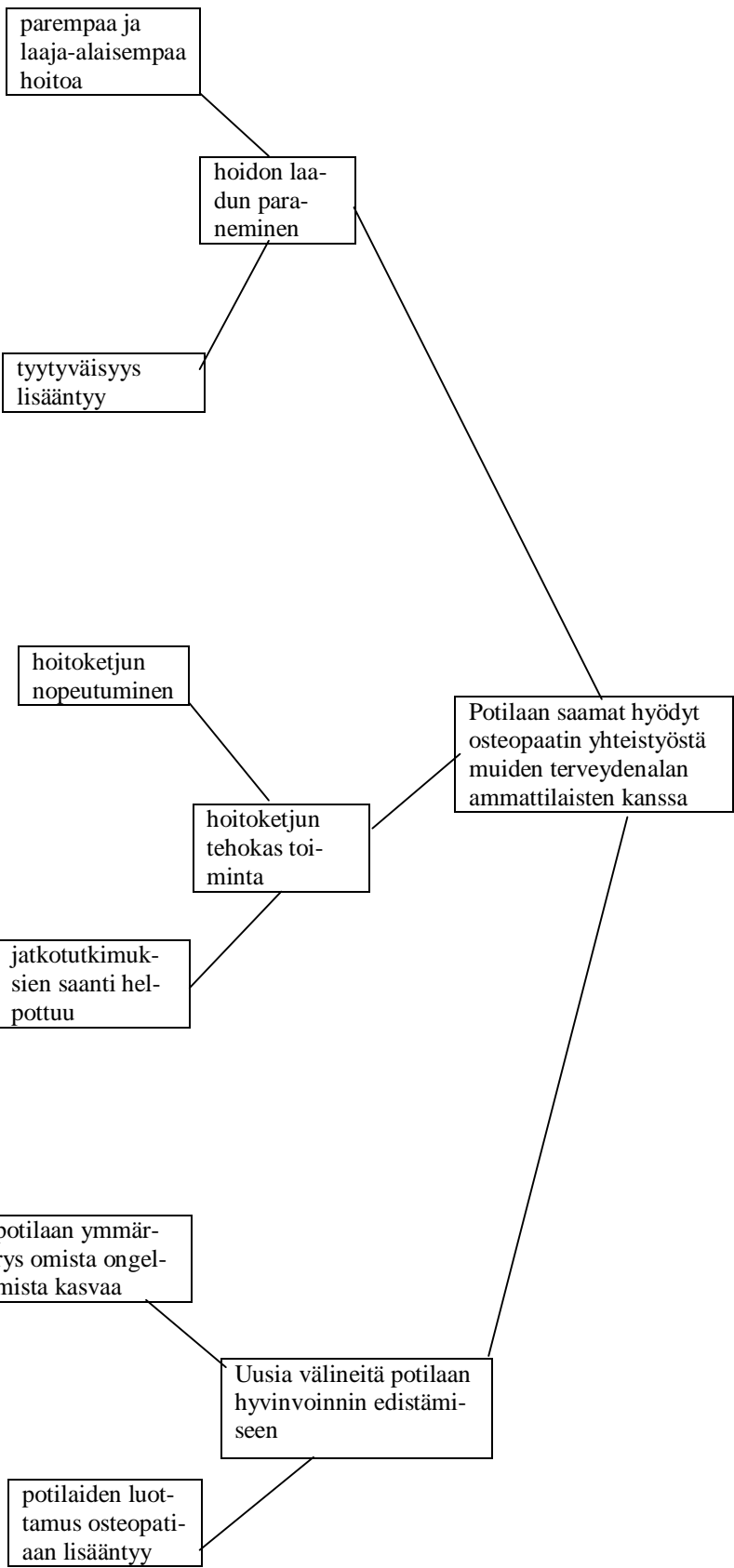
jatkotutkimusten saanti helpottuu

potilaan ymmärrys omista ongelmista kasvaa

Uusia välineitä potilaan hyvinvoinnin edistämiseen

potilaiden luottamus osteopatiaan lisääntyy

Potilaan saamat hyödyt osteopaatin yhteistyöstä muiden terveydenalan ammattilaisten kanssa



Saatekirje

Hyvä osteopaatti,

Olemme osteopatian opiskelijoita Metropolia Ammattikorkeakoulusta. Toivoisimme teidän vastaavan oheiseen kyselyymme, joka käsittelee osteopaattien verkostoitumista. Vastaamalla hyödytte myös itse, sillä kyselylomakkeen tulokset tulevat osaksi opinnäytetyötämme ja lähetämme sen teille sähköisenä versiona kun se on valmis.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää työelämässä olevien osteopaattien verkostoitumista eri alojen ammattilaisten kanssa. Myös yhteistyö muiden osteopaattien kanssa otetaan huomioon. Tarkoituksena on saada selville onko yhteistyöstä koettu olevan hyötyä ja kuvailla erilaisia yhteistyö muotoja. Opinnäytetyömme tuloksien avulla voit mahdollisesti tehostaa tai kehittää omia yhteyksiäsi muihin ammattilaisiin ja parantaa potilaatteesi tyytyväisyyttä.

Lomakkeessa on kolme(3) varsinaista kysymystä ja taustatietojen kartoitus. Kyselylomakkeesta saadut tiedot tulkitaan ja tulokset esitetään kaikkia vastaajia koskevinä kokonaistuloksina, jolloin yksittäisen henkilön vastauksia ei voida erottaa. Kaikista vastanneista valitaan harkinnan varaisen otannan avulla 3-5 henkilöä, joita haastatellaan syventävämmiin jos vastausten perusteella koemme sen tarpeelliseksi. Jos ette kuitenkaan halua osallistua haastatteluihin, ilmoittakaa se vastaustenne yhteydessä. Emme halua sen olevan esteenä tähän kyselyyn vastaamiselle. Ohjaavina opettajinamme toimivat yliopettaja Pekka Paalasmaa (020 7835 854) ja lehtori Jerry Ketola (040 5573 874). Toimipisteemme osoite on Vanha Viertotie 23, 00350 Hki.

Kiitos yhteistyöstä,

Susanna Manninen

0602776

susanna.manninen@metropolia.fi

Leena Suojanen

0602773

leena.suojanen@metropolia.fi

SUOSTUMUS TUTKIMUKSEEN OSALLISTUMISEEN

Olen saanut, lukenut ja ymmärtänyt tiedot tähän tutkimukseen liittyen. Saatekirjeestä olen saanut riittävän selvityksen tutkimuksen tarkoituksesta ja tietojen keräämisestä, ja minulla on ollut mahdollisuus saada lisätietoja.

Ymmärrän, että osallistumiseni tutkimukseen on vapaaehtoista. Allekirjoittamalla tämän suostumuslomakkeen, annan tutkimuksen tekijöille luvan käyttää tällä lomakkeella kerättyä tietoa tutkimuksen tekemiseen. Ymmärrän, että materiaalia käytetään nimettömänä, eikä lopputuloksesta voi päätellä yksittäisen ihmisen antamia vastauksia.

Paikka ja aika

Suostumuksen antajan nimi (koneella kirjoitettu nimi riittää)

Taustatiedot:

Nimi:

Työpaikka:

Kysymykset:

1. Kuvaile minkälaista yhteistyötä teet muiden sosiaali- ja terveysalojen ammattilaisten kanssa, mukaan lukien osteopaatit?

2. Miten itse olet hyötynyt yhteistyöstä ammatillisesti?

3. Miten potilaat ovat mielestäsi hyötynet verkostoitumisestasi?